

Životné zručnosti žiakov

Správanie zahŕňa konanie a vystupovanie žiaka, ako aj prejavované sociálne a osobnostné kompetencie/životné zručnosti, ktoré sú podmienené vonkajším prostredím, a tiež vnútorným naladením žiaka. Dôkazy o prejavovaných životných zručnostiach sú nevyhnutnou súčasťou žiakovho učenia sa a môžu prispieť k úspešnému dosiahnutiu stanovených cieľov. V našom školskom systéme hovoríme o výchovno-vzdelávacom procese, ktorého súčasťou je rozvoj sociálnych a osobnostných kompetencií žiaka v školách nazývané ako životné zručnosti.

Školský systém očakáva, že deti prichádzajúce do školy majú osvojené základné životné zručnosti, napr. aktívne počúvanie, priateľstvo, rešpekt k pravidlám alebo úcta k druhým, nastavenie na spoluprácu. Realita ukazuje, že deti prichádzajú do škôl s výrazne rozdielnou úrovňou používania sociálnych a osobnostných kompetencií/životných zručností. Pre vyučujúceho to znamená vedieť diagnostikovať prejavy správania detí a nastaviť ciele rozvoja jednotlivého dieťaťa a zároveň celej triedy, pre vytváranie bezpečného prostredia pre učenie.

Príklad: *Ak vie žiak aktívne počúvať, výrazne sa zvyšuje jeho šanca na pochopenie výkladu. Zručnosť aktívneho počúvania, ako aj iné životné zručnosti, je možné u žiakov rozvíjať.*

Vyučujúci a žiaci by mali spoločne chápať, aké prejavy životných zručností sú súčasťou hodnotenia. Ako sa daná zručnosť prejavuje, čo vidíme, čo počujeme, čo cítime, keď zručnosť používame. Zadefinované prejavy sú kritériami úspechu a zároveň hodnotenia. Ak máme zadefinované, že prejavom aktívneho počúvania, je *udržiavanie očného kontaktu s hovoriacim – pozeráme mu do očí*, vieme pri hodnotení popísať, či v rámci používania aktívneho počúvania dokázal splniť toto kritérium.

„Či počúvaš, pomáha ovplyvňovať to, či pochopíš.“ Žiak v Škole u Filipa

Používanie alebo nepoužívanie životných zručností v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu je cesta, ktorá sa môže pretaviť do postojov a hodnôt žiakov. Nemôžeme očakávať, že je to samozrejmosťou. Hodnotenie prejavov životných zručností by malo byť súčasťou hodnotenia výkonu žiaka, ak učiteľ zámerne pracuje s metodikou rozvoja životných zručností. Je to individuálna cesta rozvoja jednotlivých žiakov. Ak hodnotenie spĺňa kritériá používania prejavov životných zručností, môže obsahovať aj frekvenciu prítomnosti týchto prejavov, napr.: *„Vieš takmer vždy urobiť správne rozhodnutie. Počas skupinovej práce dokážeš efektívne rozdeliť prácu medzi členov skupiny. Nie vždy sa ti ešte darí dokončiť úlohu, hoci máš výborné nápady, ktoré rád zdieľaš s kamarátmi.“*